

28.

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 7 stycznia 1930 r.

w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu Koncyljacyjnego między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisanego w Waszyngtonie dn. 16 sierpnia 1928 r.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że, w wykonaniu art. IV Traktatu Koncyljacyjnego między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisanego w Waszyngtonie dn. 16 sierpnia 1928 r., nastąpiła w Warszawie w dniu 4 stycznia 1930 roku wymiana dokumentów ratyfikacyjnych powyższego Traktatu.

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

29.

TRAKTAT ARBITRAŻOWY

między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisany w Waszyngtonie, dnia 16 sierpnia 1928 r.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
 PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia szesnastego sierpnia tysiąc dziewięćset dwudziestego ósmego roku podpisany został w Waszyngtonie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej Traktat Arbitrażowy o następującym brzmieniu dosłownem:

TRAKTAT ARBITRAŻOWY**TREATY OF ARBITRATION**

między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisany w Waszyngtonie dnia 16 sierpnia 1928 r.

between the United States of America and the Republic of Poland, signed in Washington, August 16th 1928,

PREZYDENT
 RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

THE PRESIDENT
 OF THE REPUBLIC OF POLAND

I

AND

PREZYDENT
 STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI,

THE PRESIDENT
 OF THE UNITED STATES OF AMERICA,

zdecydowani nie dopuścić, o ile to leży w ich mocy, do zerwania stosunków pokojowych, które zawsze istniały między obu narodami;

pragnąc potwierdzić ich trwanie przy polityce poddawania do bezstronnej decyzji wszelkich sporów prawnych, które mogłyby między nimi powstać, oraz

dążąc gorąco do tego, aby nietylko dowieść na własnym przykładzie, że potępiają one wojnę jako jeden ze środków polityki narodowej w ich wzajemnych stosunkach, ale również przyspieszyć chwilę, gdy udoskonalenie urządzeń międzynarodowych do pokojowego rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych usunie na zawsze możliwość wojny pomiędzy mocarstwami świata,

Determined to prevent so far as in their power lies any interruption in the peaceful relations that have always existed between the two nations;

Desirous of reaffirming their adherence to the policy of submitting to impartial decision all justiciable controversies that may arise between them; and

Eager by their example not only to demonstrate their condemnation of war as an instrument of national policy in their mutual relations, but also to hasten the time when the perfection of international arrangements for the pacific settlement of international disputes shall have eliminated forever the possibility of war among any of the Powers of the world;

postanowili zawrzeć traktat arbitrażowy i w tym celu mianowali swymi Pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospoliej Polskiej:

P. Jana CIECHANOWSKIEGO, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Rzeczypospolitej Polskiej w Stanach Zjednoczonych;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki:

P. Frank B. KELLOGG, Sekretarza Stanu Stanów Zjednoczonych;

KTÓRZY, po okazaniu sobie wzajemnie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie wystawione, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Wszelkie spory w zakresie spraw międzynarodowych, dotyczące Wysokich Stron Umawiających się na skutek roszczenia prawnego, wysuniętego przez jedną z nich przeciwko drugiej, opartego na traktacie lub w jaki bądź inny sposób, a których nie można było załatwić na drodze dyplomatycznej, bądź które nie zostały załatwione jako wynik podania ich odpowiedniej Komisji Koncyljacyjnej, które przytem z istoty swej podlegają rozstrzygnięciu sądowemu, jako nadające się do wydania orzeczenia na podstawie prawa lub sprawiedliwości, będą oddane do Stałego Sądu Rozjemczego, utworzonego w Hadze na mocy konwencji z 18 października 1907 roku, albo do innego trybunału właściwego stosownie do tego, jak w każdym wypadku będzie postanowione w specjalnym traktacie, który powinien zawierać przepisy co do organizacji takiego trybunału w razie potrzeby, ustalić zakres jego władzy, określać sprawę lub sprawy sporne oraz podawać warunki zwracania się do trybunału.

Ten traktat specjalny winien być w każdym wypadku zawarty ze strony Polski przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z polskim prawem konstytucyjnym, a ze strony Stanów Zjednoczonych Ameryki przez Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki za radą i zgodą ich Senatu.

Artykuł II.

Nie można powoływać się na postanowienie niniejszego traktatu względem jakichkolwiek sporów, których istota

- a) wchodziłaby w zakres wewnętrznej jurysdykcji jednej z Wysokich Stron Umawiających się,
- b) dotyczyłaby interesów państw trzecich,
- c) zależałaby od lub związana była z utrzymaniem tradycyjnego stanowiska Stanów Zjednoczo-

Have decided to conclude a treaty of arbitration and for that purpose they have appointed as their respective Plenipotentiaries:

The President of the Republic of Poland:

Mr. Jan CIECHANOWSKI, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary of Poland to the United States;

The President of the United States of America:

Mr. Frank B. KELLOGG, Secretary of State of the United States of America;

WHO, having communicated to one another their full powers found in good and due form, have agreed upon the following articles:

Article I.

All differences relating to international matters in which the High Contracting Parties are concerned by virtue of a claim of right made by one against the other under treaty of otherwise which it has not been possible to adjust by diplomacy, which have not been adjusted as a result of reference to an appropriate commission of conciliation, and which are justiciable in their nature by reason of being susceptible of decision by the application of the principles of law or equity, shall be submitted to the Permanent Court of Arbitration established at The Hague by the Convention of October 18, 1907, or to some other competent tribunal, as shall be decided in each case by special treaty, which special treaty shall provide for the organization of such tribunal if necessary, define its powers, state the question or questions at issue, and settle the terms of reference.

The special treaty in each case shall be made on the part of Poland by the President of the Republic of Poland in accordance with Polish constitutional law and on the part of the United States of America by the President of the United States of America by and with the advice and consent of the Senate thereof.

Article II.

The provisions of this treaty shall not be invoked in respect of any dispute the subject matter of which

- a) is within the domestic jurisdiction of either of the High Contracting Parties,
- b) involves the interests of third Parties,
- c) depends upon or involves the maintenance of the traditional attitude of the United States con-

nych w stosunku do spraw amerykańskich, pospolicie określanego, jako doktryna Monroe,

d) zależałyby od lub związana była z zachowaniem przez Polskę zobowiązań zgodnie z przepisami Paktu Ligi Narodów.

cerning American questions, commonly described as the Monroe Doctrine,

d) depends upon or involves the observance of the obligations of Poland in accordance with the Covenant of the League of Nations.

Artykuł III.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z polskim prawem konstytucyjnym i przez Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki za radą i zgodą ich Senatu.

Ratyfikacje będą wymienione w Warszawie możliwie jak najprędzej, a traktat wejdzie w życie trzydziestego dnia po dacie wymiany ratyfikacji.

Będzie on później pozostawał bez przerwy w mocy, chyba że i dopóki jedna z Wysokich Stron Umawiających się nie spowoduje jego wygaśnięcia za rocznym pisemnym wypowiedzeniem, skierowanym do drugiej.

NA DOWÓD CZEGO odnośni Pełnomocnicy podpisali traktat niniejszy w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w tekstach polskim i angielskim, które oba mają jednakową moc prawną, i wycisnęli na nich swe pieczęcie.

Sporządzono w Waszyngtonie dnia 16-go sierpnia, roku Pańskiego tysiąc dziewięćset dwadzieścia osiem.

(—) *Jan Ciechanowski*

(—) *Frank B. Kellogg*

Article III.

The present treaty shall be ratified by the President of the Republic of Poland in accordance with Polish constitutional law and by the President of the United States of America by and with the advice and consent of the Senate thereof.

The ratifications shall be exchanged at Warsaw as soon as possible, and the treaty shall take effect on the thirtieth day after the date of the exchange of the ratifications.

It shall thereafter remain in force continuously unless and until terminated by one party's written notice given by either High Contracting Party to the other.

IN FAITH WHEREOF the respective Plenipotentiaries have signed this treaty in duplicate, each in the Polish and English languages, both texts having equal force, and hereunto affixed their seals.

Done at Washington the 16th day of August in the year of our Lord the thousand nine hundred and twenty-eight.

Zaznajomiwszy się z powyższym Traktatem, uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości jak i każde z zawartych w nim postanowień; oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 23 grudnia 1929 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów

(—) *Switalski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

